

PROJECTE D'ESTATUTS

D'UNA

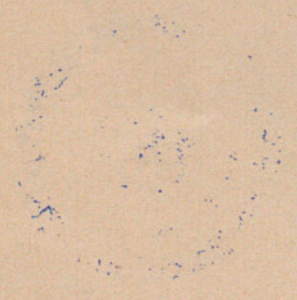
CAIXA D'ESTALVIS

MEMORIA

DE LA PONENCIA FORMADA PER DON
LLUÍS FERRER I BÀRBARA, D. JOÀN VA-
LLÈS I PUJALS I D. SANTIAGO ESTAPÉ
I PAGÈS, REDACTADA AMB MOTIU DE
PRESENTAR A L'EXCMA. DIPUTACIÓ EL
PROJECTE D'ESTATUTS PER AL RÈGIM
D'UNA CAIXA PROVINCIAL D'ESTALVIS

: BARCELONA :
DESEMBRE 1915

MANIFIESTO

PROJECTE D'ESTATUTS

D'UNA

CAIXA D'ESTALVIS

MEMORIA

DE LA PONENCIA FORMADA PER DON
LLUÍS FERRER I BÀRBARA, D. JOÀN VA-
LLÈS I PUJALS I D. SANTIAGO ESTAPÉ
I PAGÈS, REDACTADA AMB MOTIU DE
PRESENTAR A L'EXCMA. DIPUTACIÓ EL
PROJECTE D'ESTATUTS PER AL RÈGIM
D'UNA CAIXA PROVINCIAL D'ESTALVIS

R. 3297

: BARCELONA :

DESEMBRE 1915

IMPREMTA DE LA CASA PROVINCIAL DE CARITAT

MEMORIA

Aquesta Ponència, nomenada per la Comissió de Governació, complint l'encàrrec fet per l'Excma. Diputació Provincial en sessió de 13 de juliol passat, té la satisfacció de presentar a l'aprovació de la dita Comissió l'adjunt projecte d'Estatuts d'una Caixa d'Estalvis Provincial, i d'acords relacionats amb dit projecte.

A la vegada creu aquesta Ponència del seu deure donar algunes explicacions respecte dels mòbils que induïren a la redacció de l'adjunt projecte, i a aquesta finalitat respòn la present Memoria, que no serà certament sobrerera si en últim terme serveix per a il·lustrar millor el criteri dels senyors Diputats i llurs ulteriors decisions.

Feina primordial dels firmants fou la de decidir si era o no oportuna la creació d'una Caixa Provincial d'Estalvis.

Dues objeccions de sobte se'ls presentaven: la realitat de la crisi econòmica actual, i el fet de l'existència de diverses institucions similars escampades arreu de la Província i a les quals la Caixa Provincial podia, en certa manera, perjudicar.

Realment, ambdúes semblen serioses.

L'efectivitat de la crisi econòmica actual no es pot amagar. La guerra en què malauradament es troben els principals Estats europeus ha repercutit fonament en els països neutrals i ha obert cruent plaga en llur règim econòmic. Mes, si es té en compte que la Caixa d'Estalvis a crear avui, no començarà a donar els seus fruits fins d'aquí a dos o tres anys (perquè, qualsevol que fossin els moments actuals, sempre resultaria que, apart el període d'organització

que han de passar, mai les institucions de crèdit s'improvisen); si es considera, també, que la Caixa no s'ha de nodrir dels grossos capitals, als quals més profundament pot haver ferit aquell estat de coses, sinó de petits estalvis, respecte dels quals la repercussió de la guerra no pot ésser mai tant sensible; s'ha de convenir que el fet de la seva existencia, tot i no éssent favorable a la institució en projecte, no pot tampoc influir-hi en termes que faci impossible la seva implantació.

Més pesa tal volta l'altre punt de vista, relatiu al nombre d'institucions similars escampades per tota la Província, ja que la Diputació, encarregada, entre altres coses, de vetllar en la mida que li sigui possible pel desenrotllament dels interessos materials arrelats dins d'ella, el menys que pot fer, en les seves iniciatives, és no ferir ni perjudicar aquells interessos que la iniciativa particular hagi creat.

Però, al mateix temps que la Ponència es formulava aquesta objecció, considerava també que la suma de capitals dipositats, no ja en totes les Caixes d'Estalvis d'aquesta Província, sinó de Catalunya, no passa gaire de 80.000,000 de pessetes, quan sols a les Caixes d'Estalvis de Biscaia i Guipúzcoa, que tenen una població molt més petita que la nostra i la riquesa de les quals no es pot dir que sigui superior, aquestes sumes excedeixen de 200.000,000 de pessetes (1).

I això li feia i li fa creure que en el ram de l'estalvi queda molt per fer encara en aquesta terra, i que la implantació d'una nova Caixa, lluny d'arribar en

(1) La Caixa Municipal d'Estalvis de Bilbao té 24.000,000 de pessetes; la Caixa del Banc de Bilbao, segons la Memoria del primer exercici d'aquest any, en té 46.821,800'66; la Caixa del Banc de Biscaia, segons també Memoria d'aquest any, en té 32.970,536'95; la Caixa del Banc del Comerç, també de Bilbao, en tenia, en 30 juny, també d'aquest any, 24.617,140'99; la del Crèdit de la Unió Minera, a fi d'any, sumava 23.300,934'09 pessetes. Això sense comptar altres Caixes menys importants.

A San Sebastián, la Caixa Provincial té actualment més de 32.000,000 de pessetes, i la Municipal se'n va prop dels 18.000,000.

moments de saturació, té encara perfecta cabuda.

Més que més quan la Caixa d'Estalvis per la Ponència projectada pot fer quelcom que no han fet fins ara les avui existents.

A Espanya, les Caixes d'Estalvis s'han limitat fins avui (salvant lleugeres i comptades excepcions) a rebre els diners dels imponents, invertir-los en valors públics o particulars, cobrar les rendes d'aquests, i repartir-les en forma d'interessos, quedant-se un marge de benefici per a despeses d'administració. Quant més, han destinat una petita part de llurs cabals a préstecs sobre robes i joies, i una altra, més petita encara, a préstecs hipotecaris.

Totes elles han respost al criteri existent a França a mitjàn segle passat (i que es pot dir que encara hi continua, almenys en la seva legislació) (1) de considerar que la missió d'una Caixa d'Estalvis queda acabada així que l'imponent s'ha format un modest capitalet, i que, perquè aquest estigués sempre ben assegurat, la Caixa no podia fer altra cosa, mentre l'administrava, que invertir-lo en valors segurs i de fàcil realització.

Mes aquest criteri és fragmentari: mira sols als imponents i, en canvi, descuida el servei que pot fer el cabal permanent i cada any augmentat de mil·lions dipositats a les Caixes, els quals, invertits en una bona part en fomentar l'agricultura i la indústria d'un país, forçosament han de contribuir a la multiplicació de la riquesa general i, com a conseqüència, a l'augment també progressiu del mateix estalvi.

Abraçant aquest punt de vista, i abandonant per complet el criteri francès, Italia ha donat a les seves Caixes una gran llibertat per a la disposició de llurs cabals, i els ha permès que realitzessin tota mena de préstecs. No es pot queixar de la seva previsió, per-

(1) A França la llei limita les imposicions a 1,500 francs (com moltes de les nostres Caixes fan), i tot el capital imposat (passa de 5,000 mil·lions) és invertit en valors de l'Estat, que guarden les «Caixes de Dipòsit».

què els resultats obtinguts han estat sorprenents, tant per a les mateixes Caixes, que porten una vida ufanosíssima, com pels beneficis que el país n'ha tret.

Les Caixes d'Estalvi italianes, juntament amb els Bancs Populars, impulsats per Luzzatti, han estat en aquell país els veritables substitutius de les Caixes «Raffeissen» i «Schulze-Delitsch», que tanta importància tenen en la organització econòmica d'Alemanya.

No han descuidat, no, les Caixes italianes, la manera d'estimular l'estalvi i donar-li tota mena de facilitats; però, amb els mil·lions acumulats així, han sabut actuar com a veritables cooperatives de crèdit, deixant capitals a tota empresa de treball profitosa, i deixant-los a la menuda, si bé que amb els avantatges de l'engròs, o sigui en les mateixes condicions de baratura.

Mes no n'han tingut prou, d'això (que tant ha contribuït a la riquesa del país i a l'extirpació de l'usura, estesa a Italia en proporcions alarmants), sinó que, al mateix moment que feien aquesta actuació, exercien una missió altament educativa dins del poble italià (en el fons tan individualista com el nostre), ensenyant-li pràcticament els avantatges i la força de l'associació quan és ben dirigida i ben encaminada.

«Un obrer, un artesà — els deien — per honrat i treballador que sigui, no pot oferir mai garantia suficient a un prestador: una malaltia, una vaga, la mateixa mort, menacen a cada moment la seva solvència. Mes si aquests obrers o artesans són en nombre de 10, de 100, de 1.000, agrupats o reunits pel llaç d'una necessitat i d'una responsabilitat (essent per aquest fet menys nombrosos aquells inconvenients, fins a quasi fer-se insensibles, com més l'agrupació sigui nombrosa), fàcilment els és llavors possible trobar crèdit.

»Agrupeu-vos, doncs — repetien les Caixes italianes als obrers, artesans i petits agricultors — i així trobareu crèdit.»

I en aquesta forma l'han trobat, essent concedits no a ells particularment, sinó a les Associacions que

han format i que moltes vegades la mateixa Caixa els ha ajudat a formar.

I per aquest motiu, els obrers associats en *braccianti*, han pogut emprendre's la construcció de carreteres, ferrocarrils, empedrats de carrers, etc., prescindint del contractista, que es menja una bona part dels beneficis d'aquestes obres, perquè les Caixes d'Estalvi, amb la garantia de les contractes aconseguides, els han fet les anticipacions necessaries; el petit agricultor, associat en Sindicats, ha trobat diners per a la compra d'adobs i recol·lecció de fruits; el petit industrial, associat amb d'altres, ha pogut emprendre's contractes d'obres públiques i particulars del seu ram per a les quals ell sol mai hauria tingut mitjans; i d'aquestes mil diverses maneres el petit capital dels humils, esdevingut gran per la forma acumulativa de les Caixes, ha donat la mà generosament a tots aquells que, volent viure i independitzar-se pel treball, no disposaven dels mitjans de capital, moltes voltes relativament escassos, per a aconseguir-ho.

Doncs bé: d'això, que a Italia és una aconsoladora realitat, aquí, en aquesta terra, no se n'ha fet la més petita prova, i sembla que és hora ja d'acabar amb aquest atrassat estat actual de coses.

Les necessitats d'evolució, de transformació, en aquest punt, avui tant profundament sentides aquí, o més, com ho foren en altre temps a Italia, és ço que ha convençut els individus firmants de la conveniència de la creació d'una Caixa d'Estalvis Provincial, l'actuació de la qual s'inspira en els principis esmentats, i de la perfecta cabuda que la dita Caixa pot tenir en aquesta Provincia, malgrat l'existència d'institucions semblants.

Tant més quant les orientacions abans marcades poden amb més aventatge ésser portades a la pràctica per les Caixes que a llur darrera tinguin la garantia sòlida i reconeguda d'una col·lectivitat com és una Provincia o un Municipi solvent; perquè aquesta garantia, per la mateixa raó que fa menys sensibles per a les institucions creades en aquesta forma els efectes dels pànics de caràcter econòmic que de tant en tant

sofreixen les multituds, els permeten allargar una mica més la mà en la inversió de llurs cabals, des del moment que no necessiten, com altres Caixes, tenir la gran majoria d'aquells en condicions d'immediata disponibilitat o realització.

La Caixa d'Estalvis Provincial projectada per la Ponencia, respòn, doncs, a les orientacions traçades per les similars provincials i municipals italianes.

Com a tal Caixa, és a dir, com a acumuladora de cabals, no es diferenciarà gaire de les existents avui en aquesta terra.

Hi haurà potser més facilitat en les imposicions, ja que a aquest efecte es creen més diversitat de mitjans d'imposició; hi haurà també molta més amplitud de criteri en les limitacions de les quantitats imposades; però, malgrat aquestes diferències, no serà en aquest punt on hi haurà la major diferenciació entre aquelles Caixes i les avui creades.

Aquesta vindrà i es farà manifesta en l'actuació de la Caixa quan es tracti de la inversió dels seus cabals, moment en el qual, procedint dintre de les proporcions i límits que li siguin fixats, procurarà estimular tota iniciativa de treball o producció.

En aquest sentit, la Caixa en projecte procurarà viure en les més estretes relacions amb Sindicats agrícoles i Caixes rurals, estimulants i impulsants llur acció, procurant expandir pels camps una part de l'estalvi ciutadà; obrirà les seves portes a totes les Associacions d'artesans, patronals i obreres, per ajudar-les, dins la mida de les seves forces, en totes aquelles empreses la finalitat de les quals sigui la producció de riquesa en totes les seves manifestacions; i, en una paraula, tot el que signifiqui treball i augment de benestar en les classes humils trobarà en la Caixa l'apoi i protecció deguts.

Per això la Ponencia no parla, avui per avui, de la creació d'un Montepiu anexe a la Caixa. Els préstecs que s'hi fan, ho són més al consum que a la producció, i, per tant, s'aparten de la finalitat per

a la qual principalment ha estat projectada la institució. No obstant, com que aquella mena de préstecs no deixen d'ésser meritoris, i en moltes ocasions convenients, no s'ha tancat en absolut, en el projecte adjunt, la porta al Montepiu, i es deixa a ulteriors decisions del Còs Provincial la seva implantació.

Resolta la Ponencia a la creació d'una Caixa Provincial d'Estalvis, i afermada en el criteri d'orientar-la vers als motllos nous traçats per les Caixes italianes, va entrar tot seguit a l'estudi dels punts capitals a debatre, com són els relatius a la responsabilitat i fiscalització de la Diputació, personalitat i règim de la Caixa, serveis de previsió a realitzar per aquesta, inversió de cabals, repartició de beneficis, i destinació dels cabals sobrers en cas de liquidació.

Tots ells formen part de l'articulat del projecte adjunt; però, a fi que el Còs Provincial pugui, amb perfecte coneixement de causa, dir sobre el particular la seva última paraula, ha cregut aquesta Ponencia haver de donar les següents explicacions sobre els motius que inspiraren la redacció del dit articulat.

RESPONSABILITAT I FISCALITZACIÓ DE LA DIPUTACIÓ. Dues orientacions es podien seguir per a la creació de la Caixa Provincial d'Estalvis en projecte: la de crear-la fent-se la Diputació responsable i solidària de les obligacions contretes per ella, o bé la de fundar-la donant-li un cabal de dotació únic o subvencions anuals, i eludint tota responsabilitat en el seu funcionament.

Aquesta segona solució sembla, al primer cop de vista, la més còmoda i convenient; però, degudament examinada, resulta molt discutible si una Caixa creada així respondria a la finalitat que es persegueix en el projecte.

De moment resulta manifest que, mancant-li la garantia de la Provincia, el crèdit de la Caixa en vindria ressentit, a no ésser que el capital de dotació o les subvencions anuals fossin realment importants,

cosa que, per altra banda, no es necessita de fet, i que potser tampoc seria possible a la Diputació.

Així i tot, resultaria indiscutible que una institució creada en aquesta forma vindria a resultar pareguda a les existents, i que com elles, potser més que elles per l'extensió de la seva actuació, s'hauria de preocupar en gran manera de la col·locació dels seus cabals, procurant que quasi tots fossin realitzables, a fi de fer cara a pànics o esveraments possibles.

I llavors no s'hauria fet res, o ben poca cosa, amb la creació de la Caixa en projecte; perquè, si s'ha de limitar a rebre els diners dels imponents i invertir-los en valors, cobrant els cupons i repartint-los en forma d'interessos, quedant-se un marge de beneficis per a despeses d'administració, no valdria en realitat la pena d'establir-la.

No: la Caixa a crear no es pot limitar, no s'ha de limitar a això.

La seva missió ha d'ésser, com la de totes les Caixes, la de cercar l'estalvi i facilitar-lo per tots els mitjans que sàpiga i pugui; però, arreplegats els capitals que l'estalvi formi, ha de procurar invertir-los dins certes proporcions, i sempre amb la deguda garantia, en totes aquelles empreses que impulsin el treball i la producció dins la Província, de què parlàvem al principi, afavorint sempre, en igualtat de condicions, els més humils o més necessitats.

Però aquestes operacions, que, encara que no perilloses (si es fan amb prudència i amb petites quantitats), suposen per la suma de moltes d'elles respectables immobilitzacions de capitals per cert temps, no poden ni deuen ésser fetes sinó per aquelles institucions que a llur darrera tinguin, com hem dit abans, la garantia sòlida i reconeguda d'una entitat com és una Província o un Municipi solvent, perquè així i sols així se'ls fan menys sensibles els efectes dels pànics de caràcter econòmic que de tant en tant sofreixen les multituds, i, per tant, poden amb més tranquil·litat que altres consemblants tenir un criteri més ample en la inversió de llurs cabals.

I per aquesta raó, la Ponència, després de sere-

nament meditat l'assumpte, ha resolt la creació d'una Caixa d'Estalvis on la Província se solidaritzi amb el compliment de les obligacions d'aquella; i així ho ha fet constar en l'article 3.^r de l'adjunt projecte d'Estatuts.

Apar que aquesta solució, per a portar a la pràctica la qual pocs capitals es necessiten, és la única que es pot avui per avui fer assequible a la Diputació sense introduir pertorbació en el seu Pressupost, com sens dubte n'hi portaria el fet d'haver de lliurar una grossa quantitat per a cabal de dotació o en concepte de subvencions anuals.

Cal dir també que aquesta és la solució adoptada per les Caixes italianes municipals o provincials, i la que aquí a Espanya ha adoptat per a la seva Caixa la Diputació Provincial de Guipúzcoa.

Mes, com que aquesta Ponència no ha volgut en aquest punt procedir amb lleugeresa, ha tingut en compte que, si bé amb el sistema adoptat responsabilitzava la Província, havia també aquesta de reservar-se certes essencials facultats fiscalitzadores i de garantia per a ella, com són les que es consignen en l'article 49 de l'adjunt projecte d'Estatuts.

PERSONALITAT I RÈGIM DE LA CAIXA. Malgrat solidaritzar la Província al compliment de les obligacions de la Caixa, aquesta Ponència ha entès, des del primer moment, que la Caixa havia de constituir una personalitat jurídica perfecta i definida, com així ho declara en l'article 2.ⁿ del projecte, amb règim i administració propi i peculiar d'ella.

Mes, com que ha tingut molt presents les responsabilitats que per a la Caixa contreu la Diputació, proposa aquesta Ponència, en l'article 49 del projecte, que formin el Consell d'Administració de la Caixa *non* Diputats i *sis* estranys a la Corporació Provincial. Assegurada dins del Consell la majoria dels elements pertanyents a la Diputació, tenint com té el Consell l'alta direcció de l'entitat, cap perill hi pot haver que dos dels tres individus que componen la Comissió Permanent de què parla l'article 55 siguin de fora del Còs Provincial.

Un punt respecte del qual ha deliberat detingudament aquesta Ponència és el relatiu a si havien d'ésser retribuïts o no els càrrecs del Consell o tant sols alguns, i, en aquest cas, la forma i manera de retribuir-los.

Tenint en compte la finalitat social, més que econòmica, a què obeeix la creació de la Caixa, la Ponència des del primer moment s'inclinà, en principi, a fer gratuïts i honorífics els càrrecs del Consell, més que més quan aquest s'ha d'ajuntar un cop cada mes i probablement no seràn gaires els mesos en què es reuneixi més vegades.

Emperò dins el Consell hi ha quatre càrrecs (el de Secretari i els dels tres individus de la Comissió Permanent) que tindran quasi sempre, i sobretot al començament de la vida de la institució, una tasca llarga i feixuga, i per a ells ha cregut aquesta Ponència que havia d'acceptar el principi de la retribució, estimant que no hi ha dret a acaparar gran part de l'activitat d'un home sense que tingui, ja que no una grossa recompensa, un petit estímul.

I, posada a discutir si aquesta retribució havia d'ésser proporcional als beneficis o fixa, s'ha decidit la Ponència per admetre això últim, no perdent de vista que, nascuda a la vida la nova entitat amb cabals provincials, faria tal volta mal efecte la retribució proporcional, una mica encara fòra dels nostres costums.

A aquest criteri, doncs, obeeixen els articles 49 i 55 del projecte, en el primer dels quals s'estatueix una retribució per al Secretari del Consell, que no podrà excedir de 3,000 pessetes anuals, i dietes per als individus de la Comissió Permanent, limitant també que per cap motiu puguin passar de 3,600 pessetes cada any.

SERVEIS DE PREVISIÓ A REALITZAR PER LA CAIXA. En l'article 8 del projecte es determinen els que de moment, a judici de la Ponència, ha de realitzar.

Tots ells fan referencia a diferents formes d'imposició de cabals, cercades amb el propòsit de fomentar i estimular l'estalvi, com pot veure's en el desen-

rotllament que en els articles següents del projecte, fins al 36, es dóna als dits serveis.

Responen a aquesta intenció la diversitat de llibretes estudiades o projectades, les facilitats de fer imposicions en qualsevol sucursal, agència o delegació de la Caixa, i, dintre d'això, el lliurament de guardioles a domicili i venda de segells de tots preus, representatius de la quantitat destinada a estalvi.

La venda de segells, sobre tot, haurà d'ésser objecte de primordial atenció per part de la Caixa, perquè, ben reglamentada, establint en les ciutats intel·ligències amb diferents establiments que n'expedeixin, s'ajudarà l'estalvi en proporcions extraordinàries.

Avui, les classes humils, per a estalviar necessiten una doble virtut: la d'acumular, a canvi de privacions o de temptacions ofegades, la quantitat que es vol fer anotar en una llibreta, i la de la paciència per a arribar a aconseguir en la Caixa aquesta anctació. Amb els segells se subsanen aquests inconvenients. Procurant que sigui ben estesa llur venda, el fet de les imposicions queda reduït a la més mínima molestia; i fent que n'hi hagi de tots preus s'evita la temptació d'acumular a casa grans quantitats.

Apart d'això, els segells han d'ésser de gran profit per al desenrotllament de l'estalvi escolar, donada l'afició que els petits acostumen a tenir a aquesta classe de documents; i com que aquest estalvi és de la més gran importància, per la missió educadora que està cridat a complir, a fi d'afavorir-lo, en el Projecte d'Estatuts, es proposa una recompensa o premi per als deixebles que amb més constància estalviïn, i també per als Professors que, en proporció al nombre de deixebles, en tinguin més de premiats.

Respecte dels altres serveis de Montepiu i Pensions per a la vellesa, deixa la Ponència llur implantació a ulteriors decisions del Còs Provincial, manifestant, com a justificació de la seva conducta, en quant se refereix al Montepiu, que, donada la finalitat primordial de la institució que projecta, que no és altra que la de crear una Cooperativa de crèdit per a fer préstecs al treball, l'empenyorament de joies i robes es troba de moment una mica apartat d'aquesta finali-

tat, sense que això vulgui dir que, en definitiva, no pugui comprendre-s'hi. I, en quant fa relació a les pensions, és aquesta una matèria abans d'entrar en la qual calen una sèrie de càlculs i estudis previs, avui per avui no realitzats.

INVERSIÓ DE CABALS. Aquest és un dels aspectes més importants de la nova institució.

Ja havem dit que fins ara, les Caixes d'Estalvi existents a Espanya, salvant lleugeres, però també honorables excepcions, s'han limitat a recollir diners per invertir-los en valors públics o particulars, destinant-ne una petita part a empenyoraments de joies i robes, i una altra, més petita encara, a préstecs hipotecaris.

Això no pot ésser objecte de severa crítica, perquè, si l'estalvi no es vol espantar, ha d'ésser precisament a base que les Caixes tinguin grans disponibilitats per a afrontar qualsevol contingència de pànic, de què al principi parlàvem.

Mes, sense que el fet sigui en si molt criticable, és també evident que els mil·lions acumulats en les nostres Caixes no són tan productius ni reproductius com haurien d'ésser; i és un gran mal que aquesta riquesa acumulada no serveixi per a impulsar iniciatives i activitats del nostre poble.

Principalment a aquest criteri obeeix, com hem dit abans, la creació d'aquesta institució, i responent a ell la Ponència ha redactat l'article 37 del Projecte, pel qual es destina, com a màxim d'inversions: un 5 per 100 del valor total de les impositcions existents en caixa a adquisició d'immobles, un 10 per 100 a préstecs hipotecaris, un 20 per 100 a préstecs pignoratícis, un 30 per 100 a préstecs personals o a entitats agrícoles, mercantils i industrials, i el restant 35 per 100 a adquisició de valors públics i particulars de fàcil realització.

Sospesats i mesurats han estat aquests percentatges que la Ponència proposa en l'article esmentat del projecte. Amb ells, creu que la Caixa pot complir la finalitat primordial de Cooperativa de crèdit per a la qual ha estat creada, sense que en pateixi la seva so-

lidesa per a afrontar qualsevol contingència de pànic que es pugui presentar, com ho prova el següent càlcul:

Sobre un capital imposat de 20.000,000 de pessetes, el mínimum d'un 35 per 100 destinat a l'adquisició de valors de fàcil realització o pignoració representa 7.000,000 de pessetes. Sumant-hi les disponibilitats comptants que una institució d'aquestes ben portada ha de tenir, i donada la relativa facilitat del redescòmpte d'una part de la seva cartera, sense dificultat de cap mena aquells 7.000,000 de pessetes es poden elevar a 10 o 12 mil·lions, que representen el 60 per 100 del total de les seves impositcions.

Evidentment aquesta respectable quantitat seria prou perquè la Caixa pogués salvaguardar-se d'un possible esverament dels seus imponents, sense comptar amb això que, per gran que aquest sigui, mai es fa tant sensible a aquelles institucions que, com la projectada, tenen a llur darrera la garantia d'una Província o d'un Municipi solvent.

I la prova la tenim ben recent i ben manifesta en ço que va passar al Nord d'Espanya (Províncies Vascongades), l'any passat, amb motiu de la declaració de la guerra europea. Fou aquest fet, per a aquelles terres, que tanta relació tenen amb Anglaterra, determinant d'un pànic immens, del qual, com és natural, se ressentiren les Caixes d'Estalvis sostingudes pels Bancs particulars, que veieren mermar llurs impositcions en quantitats respectables; tant, que algunes d'elles es veieren obligades a suspendre els pagaments.

Doncs bé: la Caixa d'Estalvis Provincial de Guipúzcoa i la Municipal de Bilbao gairebé ne sentiren els efectes.

2.400,000 pessetes, escasses, sobre un capital de 30.000,000, foren retirades de la Caixa de San Sebastián, la qual, al cap de dos mesos, restablí del tot la seva normalitat; i, quant a la de Bilbao, posada en mig d'aquella efervescència, se li retiraren en conjunt, en els mesos d'agost i setembre, 1.300,000 pessetes sobre un capital imposat d'uns 14.000,000, quantitat recuperada de sobres en els mesos successius d'octubre i novembre, amb creixença tal, que

en menys d'un any ha vist quasi doblat el capital imposat que tenia en aquella data.

Amb un 10 per 100 escàs del total de llurs impositcions afrontaren aquestes Caixes el conflicte; i això prova que el 60 per 100 de què en hipòtesi s'ha parlat constitueix un percentatge més que suficient perquè no hi hagi motiu de tenir por a la inversió de cabals proposada en el projecte.

Sense comptar, encara, amb la facultat que en últim terme es reserva la Diputació, en el nombre 5 de l'article 48 del projecte d'Estatuts, per a poder-ne usar sens dificultat si tan greus fossin els aconteixements.

REPARTICIÓ DE BENEFICIS. Tres són les parts que proposa fer-ne la Ponencia, segons es llegeix en l'article 41 del projecte.

La Ponencia no creu que el 30 per 100 destinat a la formació d'un cabal de reserva pugui ésser discutit per ningú, puix és manifesta la necessitat d'aquesta mena de cabals en institucions com la que es projecta.

En canvi, com que els altres tants per 100 destinats a premis i a la Diputació, per no ésser absolutament necessaria la destinació que se'ls dona podrien ésser més discutibles, la Ponencia creu haver-ne d'explicar el perquè.

Estimà la Ponencia que en una forma o altra havia de recompensar els imponents de la Caixa, ja que ells eren qui li donaven vida. En un principi cregué que la forma millor de fer-ho era donar-los una participació en els beneficis; però, atès el probable fraccionament dels cabals imposats, va témer que la tasca de repartir beneficis fos anualment massa feixuga, i, demés, que les quantitats a abonar per aquest concepte no fossin per a cada imponent tan notories com calia perquè els servissin d'estímul.

Per això s'inclinà al criteri dels premis, els quals podrien donar lloc tots els anys a una serie de sorteigs que, per la mateixa raó que s'hi podrien atorgar quantitats de relativa importancia, és de creure que servissin d'al·licient per a estimular l'estalvi. Aquest sistema, per altra banda, està establert amb

gran èxit per la Caixa d'Estalvis Provincial de San Sebastián. Però així com en aquesta la quantitat per a premis és fixada tots els anys pel Consell d'Administració, depenent, en realitat, de la seva voluntat el que hi hagi premis o no, aquesta Ponència ha cregut que era millor i més encertat determinar-la estatutàriament, deixant, no obstant, al Consell la determinació de la manera i forma de les distribucions. I, trobada aquesta eclèctica solució, cregué que el 40 per 100 de beneficis era de per si prou respectable percentatge per a aconseguir la finalitat que es proposava.

Quant al 30 per 100 de beneficis que s'atorga la Diputació, no creu aquesta Ponència que necessiti explicacions, ja que tant el concepte com el tant per 100 són del tot justos. Al cap-davall, si la Diputació és la creadora de la institució i es fa responsable del seu funcionament, és lògic que tingui la deguda participació en els fruits que doni. Més que més quan en el projecte es proposa que aquests fruits es destinin al sosteniment d'entitats o instituts relacionats amb el foment de l'agricultura, la indústria i el comerç, o sigui que retornin a la Província els beneficis obtinguts mitjançant l'estalvi d'aquesta.

DESTINACIÓ DELS CABALS SOBRERS EN CAS DE LIQUIDACIÓ. La Ponència proposa que aquests vagin a parar a la Diputació perquè els inverteixi en obres de caràcter social i de les quals s'aprofitin directament els humils.

Res més just que aquesta solució que ha trobat la Ponència, ja que, si la institució ha pogut tenir vida mercès a l'esforç dels humils, és natural que, indirectament, s'aprofitin aquests dels beneficis que el dit esforç hagi pogut produir.

Donades aquestes explicacions, que sens dubte poden servir per orientar el Còs Provincial, aquesta Ponència espera confiadament que tots els senyors Diputats posaran en l'estudi del projecte adjunt l'atenció que mereix, i contribuiràn amb llur esforç i llur intel·ligència al seu millorament, no perdent mai de vista que l'ideal perseguit pels firmants, al

redactar-lo, no ha estat altre que proposar la creació d'una veritable Cooperativa de crèdit que proporcioni no als poderosos, sinó a les classes desheretades de la societat i que viuen del treball i hi posen totes llurs esperances, els mitjans de llur redempció, fent-los veure, demés, la força poderosa que en tots els aspectes de la vida té l'associació quan és ben orientada.

I ara una observació final. Malgrat les orientacions de la Caixa d'Estalvis en projecte, no creu aquesta Ponència proposar la creació d'una institució de caràcter mercantil, destinada a produir quantiosos beneficis. Més que els beneficis reals i directes que pot obtenir la Caixa, la Ponència té en compte els que podran aconseguir tots aquells que hi acudin en demanda d'auxili per a treballar i produir.

La missió de l'entitat a crear és, doncs, més profundament social que mercantil, i la Ponència creu, per tant, que la Diputació de Barcelona ha de cercar els fruits d'aquesta missió no en els rendiments directes que pugui donar la Caixa, sinó en l'impuls i la protecció que ella doni i dispensi als interessos productors d'aquesta Província.

Per tot ço que hem exposat, la Ponència firmant proposa a la Comissió de Governació que ella, a son torn, proposi a l'Excma. Diputació l'adopció dels següents acords:

1.^r Crear una Caixa Provincial d'Estalvis sota la garantia i responsabilitat de l'Excma. Diputació.

2.ⁿ Aprovar per a son règim i administració l'adjunt projecte d'Estatuts, amb les esmenes que es creguin més necessaries.

3.^r Recaptar del Govern Central la deguda autorització per a la vigència dels Estatuts aprovats.

4.^t Destinar les 10,000 pessetes consignades en l'article únic del capítol XII del Pressupost de despeses de la Província aprovat per a l'any 1916 a les

primeres despeses d'instal·lació de la Caixa Provincial
d'Estalvis aprovada.

Palau de la Diputació, 1.^r de desembre de 1915.

*Lluís Ferrer i Bàrbara. — Joàn Vallès i Pujals. —
Santiago Estapé i Pagès.*

PROJECTE D'ESTATUTS

CAPÍTULO I

DISPOSICIONES GENERALES

ARTÍCULO 1.º La Caja de Ahorros de la Provincia de Barcelona, instituída por acuerdo de la Excelentísima Diputación, funcionará bajo la garantía, responsabilidad y protección de la Provincia.

El objeto de dicha Caja es recibir y hacer productivas las economías que se le confíen, procurando contribuir con la inversión de sus fondos, en cuanto posiblea sea, al desarrollo de los intereses agrícolas, industriales y comerciales de la Provincia.

Su domicilio lo tendrá en Barcelona, sin perjuicio de establecer Sucursales, Agencias y Delegaciones en aquellas otras localidades de la Provincia que en su día se estimen convenientes.

ART. 2.º La Caja de Ahorros de la Provincia de Barcelona constituye una personalidad jurídica, regida por los presentes Estatutos y por el Reglamento o Reglamentos que para el mayor desarrollo de aquéllos en su día se aprueben.

ART. 3.º En defecto de la solvencia de la Caja de Ahorros, la Provincia se obliga al cumplimiento de las obligaciones contraídas por la Caja.

CAPÍTULO II

DERECHOS Y OBLIGACIONES DE LA CAJA

ART. 4.º La Caja de Ahorros se obliga a reintegrar a los imponentes o a sus derechohabientes, a

petición suya, las imposiciones que hayan hecho a la Caja y los intereses por ellas devengados.

Estos intereses no podrán ser inferiores a un 2 por 100 anual, ni superiores a un 4 por 100, según la índole de las operaciones.

ART. 5.º Los reintegros a que se refiere el artículo anterior tendrán lugar en la fecha que en cada libreta se estipule, a contar desde el día de la solicitud.

Los reintegros a la vista deberán hacerse efectivos inmediatamente. Cuando se trate de cantidades superiores a 50 pesetas por imponente, podrá la Caja reservarse la facultad de aplazarlos por un plazo máximo de ocho días.

ART. 6.º Los intereses a que alude el artículo 4.º, a no mediar acuerdo contrario, comenzarán a devengarse desde los días 1.º o 16 posteriores al día de cada entrega y dejarán de percibirse desde los días 1.º o 16 precedentes al del reembolso.

El día 31 de diciembre de cada año se liquidarán las cuentas, capitalizándose los intereses.

Las fracciones de peseta no producirán interés.

ART. 7.º Transcurridos quince años sin efectuar nuevas imposiciones sobre una libreta y sin pedir el reintegro total o parcial de las cantidades inscritas en la misma, se declarará ésta caducada, y su importe quedará a beneficio de la Caja, sin perjuicio de las acciones judiciales que pueda ejercitar el interesado.

No podrá hacerse tal declaración sino después de publicado un edicto en el *Boletín Oficial* de la Provincia llamando a los que se crean con derecho al reintegro para que acudan a justificarlo en el plazo de seis meses, y de no haberse presentado nadie a tal objeto.

Los gastos que la publicación del edicto ocasionen irán, en todo caso, a cargo del imponente o derechohabientes a que el edicto se refiera.

CAPÍTULO III

OPERACIONES DE LA CAJA

ART. 8.º Los servicios de previsión de la Caja serán los siguientes:

Ahorros nominativos.

Ahorros al portador.

Ahorros escolares.

Ahorros especiales.

Ahorros de personas jurídicas.

También podrá implantar la Caja, mediante acuerdo de la Excma. Diputación, los servicios de Montepío, pensiones para la vejez, y aquéllos que juzgue adecuados a la misión social y educativa de la misma.

SECCIÓN 1.ª

Ahorros nominativos

ART. 9.º La Caja Provincial de Ahorros abrirá cuenta a persona por la cual o a cuenta de la cual se hagan imposiciones en cualquiera de las Oficinas establecidas al efecto, y entregará gratuitamente, a nombre del interesado, una libreta en la que se inscriban las entregas, los reintegros y los intereses devengados.

Estas libretas son intransferibles.

ART. 10. No se admitirán en estas libretas imposiciones menores de una peseta ni fracciones de peseta.

ART. 11. El saldo de cuenta abierta en cada libreta no podrá exceder de 10,000 pesetas.

Las imposiciones podrán efectuarse en cualquiera de las formas que tenga al efecto habilitadas la Caja.

ART. 12. Cualquier imponente poseedor de una libreta puede continuar sus entregas y solicitar sus reintegros en cualquiera de las Sucursales, Agencias y Delegaciones de la Caja habilitadas al efecto.

Si se tratare de libretas con reintegros a la vista, las Sucursales, Agencias y Delegaciones, sea cual fuere la cantidad reclamada, podrán tomarse, para hacerla efectiva, el plazo de ocho días, como máximo, a contar de la solicitud.

ART. 13. La Caja se reserva el derecho de exigir que el titular de la libreta, o el que en su nombre solicite el reintegro, justifique debidamente la identidad de su persona.

ART. 14. En las libretas nominativas podrán pactarse los reintegros totales o parciales de las cantidades en ellas inscritas: a la vista, si bien con la limitación establecida en el artículo 5.º, o a los 3, 6 ó 12 meses, a contar de la correspondiente solicitud.

Los intereses a percibir en cada uno de estos casos se fijarán en los Reglamentos que al efecto se dicten, dentro de los límites establecidos en el artículo 5.º

SECCIÓN 2.ª

Ahorros al portador

ART. 15. La Caja Provincial de Ahorros entregará a toda persona que se lo interese, libretas al portador, en las que se abonarán en cuenta todas las cantidades que se impongan por el portador de dicha libreta y se le cargarán los reintegros que se le hagan.

En las expresadas libretas no se admitirán imposiciones menores de una peseta ni fracciones de ésta.

ART. 16. Las libretas al portador podrán entregarse con la condición de que los reintegros se hagan a la vista, si bien con la limitación establecida en el artículo 5.º, o a los 3, 6 ó 12 meses, a contar de la fecha de la solicitud.

Los intereses a cobrar en cada uno de estos casos serán fijados por los Reglamentos dentro de los límites que estatuye el artículo 5.º

ART. 17. Los saldos de las cuentas abiertas en cada libreta al portador no podrán exceder de 2,500 pesetas.

Las imposiciones podrán efectuarse en cualquiera de las formas que tenga habilitadas la Caja para tal efecto.

ART. 18. Todo poseedor de una libreta al portador puede efectuar imposiciones directas y solicitar sus reintegros en cualquiera de las Sucursales, Agencias y Delegaciones que tenga la Caja habilitadas a este fin, con la sola condición, tratándose de reintegros a la vista, que aquéllas, sea cual fuere la cantidad reclamada, podrán tomarse, para hacerla efectiva, el plazo máximo de ocho días.

ART. 19. La propiedad de las libretas al portador podrá transmitirse por cualquiera de los medios establecidos por la ley; y la Caja, salvo aviso de retención judicial, hará los pagos al portador de dichas libretas.

ART. 20. La Caja Provincial de Ahorros no asume ninguna responsabilidad, en los casos de robo, hurto o extravío de las libretas al portador, por los perjuicios que al mismo puedan seguirse de estos hechos y por los reintegros que hubiere hecho la Caja al portador de la libreta antes de haber recibido el aviso o notificación de retención judicial.

SECCIÓN 3.^a

Ahorros escolares

ART. 21. Con el objeto de popularizar el ahorro, la Caja Provincial de Ahorros entregará gratuitamente unas libretas para escolares no mayores de 12 años y adscritos a Colegios de primera Enseñanza de la Provincia, en las que podrán hacerse imposiciones desde 10 céntimos en adelante, sin que puedan exceder de 10 pesetas al mes.

ART. 22. Los saldos de estas libretas no podrán ser superiores a 1,000 pesetas para cada una de ellas, y devengarán el único interés de 3 y medio por 100 anual.

Los reintegros serán todos a la vista, si bien con la limitación establecida en el artículo 5.º de estos Estatutos.

ART. 23. La Caja podrá dedicar, de la parte de los beneficios anuales destinada a premios, la cantidad que el Consejo determine, para distribuirla en concepto de premios especiales a los imponentes que en el transcurso de un año hayan efectuado cincuenta y dos entregas, una en cada semana, sin haber solicitado un solo reintegro.

También procurará la Caja premiar a los Directores o Profesores de los Colegios de Primera Enseñanza que reunan mayor número de escolares premiados, teniendo para ello en cuenta el número total de alumnos inscritos en el Colegio.

ART. 24. Las libretas escolares se expedirán a todos los Colegios de la Provincia que las interesen, y en ellas constará el nombre y edad del alumno y Colegio a que pertenece, y estarán suscritas por el Director de la Caja y por el del respectivo Colegio.

Las imposiciones se anotarán en las respectivas libretas por medio de los sellos que la Caja facilitará a los Directores de los Colegios y con los que hará oportunamente las liquidaciones.

ART. 25. En cuanto no esté modificado por estas especiales disposiciones, serán aplicables a las libretas de ahorro escolar las de la sección 1.ª del presente capítulo.

SECCIÓN 4.^a

Ahorros especiales

ART. 26. En su propósito de fomentar el ahorro, la Caja Provincial de Ahorros podrá dotar gratuitamente con una libreta, que se llamará *especial*, a toda persona que nazca en la Provincia de Barcelona, haciendo en ella una primera imposición de 5 pesetas.

ART. 27. Para evitar el reintegro de esta imposición inicial, anulando por consiguiente la correspondiente libreta, se consignará en ésta una cláusula de reserva, según la cual el saldo en ella existente no podrá nunca ser inferior a 5 pesetas, mientras viva su titular.

ART. 28. Son aplicables a estas libretas las disposiciones de la sección 1.ª de este capítulo.

SECCIÓN 5.ª*Ahorros de personas jurídicas*

ART. 29. A todas las Compañías, Sociedades, Corporaciones, Fundaciones, Asociaciones, Gremios, Ordenes y demás personas jurídicas que lo soliciten, la Caja Provincial de Ahorros les abrirá una cuenta, que se hará constar en una libreta que se les entregará gratuitamente.

Estas libretas serán nominativas e intransferibles, y en ellas constará el nombre y firma de la persona o personas que legalmente representen la entidad que lo solicite.

ART. 30. Los saldos de cada una de dichas cuentas no podrán exceder de 25,000 pesetas.

El interés que devengarán las cantidades impuestas será distinto según que los reintegros se estipulen respectivamente a la vista (con la limitación establecida en el artículo 5.º de estos Estatutos), o a los 3, 6 ó 12 meses del aviso correspondiente; y su importe será fijado en los Reglamentos que al efecto se dicten.

Dichos intereses, contra lo dispuesto en el artículo 6.º de estos Estatutos, se abonarán a partir del día siguiente al de cada entrega, cuando alcancen a partidas superiores a 250 pesetas.

ART. 31. Las imposiciones se harán con factura totalizada en letra y firmadas por la persona que las efectúe, que puede ser distinta de la titular de la cuenta, y en la misma Caja, Sucursal o Agencia que haya expedido la libreta.

ART. 32. Los reintegros se harán por medio de talones numerados, que gratuitamente facilitará la Caja Provincial de Ahorros, haciéndose efectivos precisamente por la misma Caja o por la Sucursal o Agencia en que se hayan hecho las imposiciones, previo registro del libramiento.

Dichos talones irán necesariamente firmados por el representante legal de la entidad a cuyo favor esté abierta la cuenta, mediante registro de su firma en la

Caja, y se pagarán a su vencimiento alportador, si no contienen indicación de pago a persona determinada, sin que sea necesaria la presentación de la libreta.

ART. 33. La Caja no responderá de los perjuicios que puedan resultar de la pérdida o sustracción de los talones de reintegro, pero suspenderá el pago si antes de verificarse hubiese sido prevenida por escrito por la entidad correspondiente.

Si a los nueve días de suspendido un pago no se ha formalizado reclamación judicial, y ésta no ha sido notificada, la Caja podrá, a instancia del poseedor de un talón, satisfacer su importe, sin ulterior responsabilidad de su parte.

ART. 34. La entidad imponente vendrá obligada a presentar en las Oficinas de la Caja, durante el primer mes de cada semestre natural, una nota, autorizada con su firma, del saldo de su cuenta en el último día del mes anterior, para su comprobación.

CAPÍTULO IV

IMPOSICIONES

ART. 35. Las imposiciones, excepto las reguladas en la sección 5.ª del capítulo anterior, podrán efectuarse en metálico en la Caja o en cualquiera de sus Sucursales, Agencias y Delegaciones, o por medio de los sellos que expendrán las mismas u otros establecimientos habilitados al efecto.

ART. 36. Para facilitar el ahorro de las cantidades a imponer, la Caja proporcionará huchas especiales a todo poseedor de una libreta que deposite el importe en que se estime la hucha que se le facilite.

CAPÍTULO V

INVERSIONES DE FONDOS

ART. 37. Los fondos de la Caja se emplearán en inmuebles, en valores públicos del Estado o de empresas particulares que se estimen seguros y de fácil realización, y en préstamos garantizados con hipo-

teca, valores, warrants o fianza de persona o personas o entidades comerciales, agrícolas e industriales de reconocida solvencia a juicio del Consejo.

Las inversiones en inmuebles no podrán exceder del 5 por 100 del valor total de las imposiciones existentes en la Caja.

Tampoco excederán del 10 por 100 de dicho valor los préstamos hipotecarios que se realicen, del 20 por 100 los préstamos prendarios, ni del 30 por 100 del mismo los préstamos que se efectúen con garantía de persona o personas o entidades de las clases antes mencionadas.

En la realización de los préstamos de esta última clase, el Consejo atenderá con preferencia a los que se destinen al desarrollo de los intereses agrícolas, comerciales e industriales de la Provincia.

ART. 38. No podrá la Caja destinar sus fondos a otros objetos que los que cumplan el fin de la fundación, que es el de hacer productivas las economías de los imponentes y fomentar, en cuanto quepa, las actividades económicas de la Provincia, atendiendo en lo posible a los pequeños industriales, comerciantes y agricultores.

ART. 39. En la Memoria anual de la Caja se insertará la composición de la cartera, especificando las clases y cuantía de los valores y créditos que la constituyen.

CAPÍTULO VI

BALANCE Y BENEFICIOS

ART. 40. Todos los años, en 31 de diciembre, se practicará un Inventario-Balance de las operaciones de la Caja, para determinar los beneficios realizados.

Se considerarán beneficios todos los que resulten después de cubiertos los gastos de toda clase de la Caja, las amortizaciones que el Consejo estime procedentes y los intereses de las imposiciones.

ART. 41. De los beneficios realizados se destinará:

Un 30 por 100 para la formación de un fondo de reserva.

Un 40 por 100 para premios a los imponentes, a distribuir en el modo y forma que determine el Consejo.

Y el restante 30 por 100 para la Excma. Diputación, que lo invertirá en el sostenimiento de entidades o institutos relacionados con el fomento de la agricultura, industria, comercio, artes y oficios, mejora o ampliación de todos estos elementos y creación de otros servicios de utilidad pública que considere necesarios, procurando vuelvan a la Provincia los beneficios obtenidos mediante el ahorro de la misma.

CAPÍTULO VII

FONDOS DE RESERVA

ART. 42. El fondo de reserva lo constituirá el excedente del activo sobre el saldo debido a los imponentes, y se nutrirá:

1.º Del 30 por 100 anual de los beneficios obtenidos.

2.º Del importe de las imposiciones prescriptas estatutariamente.

3.º De los donativos y legados que se hagan a favor de la institución, siempre que no se entregaren con determinado destino.

ART. 43. El fondo de reserva podrá ser objeto de divisiones destinadas a suplir posibles déficits de algunos servicios efectuados por la Caja y a otros objetos. El Consejo será la autoridad para determinar el número y cuantía de dichas divisiones.

ART. 44. En el momento que el fondo de reserva, o la suma de estos fondos si están fraccionados, alcancen el importe del 25 por 100 del saldo debido a los imponentes, la Excma. Diputación, de acuerdo con la Caja, resolverá acerca del destino que en lo sucesivo deba darse a los excedentes.

CAPÍTULO VIII

SUCURSALES, AGENCIAS Y DELEGACIONES

ART. 45. El Consejo de Administración resolverá acerca de la apertura de Sucursales o Agencias en diferentes puntos de la Provincia, y Delegaciones de Distrito en la Capital.

El servicio de Agencia podrá ser confiado a un particular o entidad establecida en la localidad donde aquélla deba funcionar.

El servicio de Sucursales, por lo mismo que éstas constituirán un organismo integrante de la Caja Provincial de Ahorros, será de nueva creación, a menos que en la localidad en que hubiere de crearse la Sucursal existiere una Caja de Ahorros local y pudiera lograrse con ésta una inteligencia perfecta o una fusión con la Caja Provincial.

El de Delegaciones podrá ser confiado a diferentes establecimientos esparcidos por la capital.

ART. 46. La creación de una Sucursal que implicare anualmente un gasto superior, en concepto de generales, de 10,000 pesetas, lo mismo que la fusión de una Caja de Ahorros local con la Provincial, deben ser sometidas, con el proyecto, a la aprobación de la Excma. Diputación, en tiempo hábil; y si ésta, ya directamente, ya por medio de la Comisión Provincial, después de un mes de comunicado el acuerdo, no lo desechare, se entenderán aprobados por ella el acuerdo y proyecto del Consejo, pudiendo desde luego procederse a la creación de la Sucursal.

ART. 47. El Reglamento interior de la Caja determinará las atribuciones y deberes de las Agencias y Delegaciones.

En cuanto a las Sucursales, se dictará un Reglamento para cada una de ellas, introduciendo en el mismo las modificaciones y variantes que aconseje la especial manera de ser de la comarca donde la Sucursal deba funcionar, dentro siempre de los moldes establecidos en los presentes Estatutos y en el Reglamento interior de la Caja Provincial.

Las Sucursales tendrán un Consejo de Administración nombrado por la Excma. Diputación, que vigile las operaciones de la misma, adopte ciertas resoluciones urgentes y proponga las modificaciones y reformas que a su juicio sean indispensables para el mejor funcionamiento y desarrollo de las operaciones de la Sucursal.

Los Consejeros de las Sucursales podrán asistir con voz y voto a las deliberaciones del Consejo de Administración de la Caja Provincial cuando en ellas se trate de asuntos referentes a la administración de dichas Sucursales, a cuyo efecto serán previamente invitados por el Presidente del Consejo de Administración de la Caja Provincial, sin que sea indispensable su presencia para la validez de los acuerdos adoptados en la sesión correspondiente.

CAPÍTULO IX

RÉGIMEN Y ADMINISTRACIÓN DE LA CAJA

SECCIÓN 1.^a

La Diputación

ART. 48. La Excma. Diputación Provincial, como fundadora y fiadora de la Caja Provincial de Ahorros, se reserva las siguientes facultades, además de las consignadas en otros artículos.

1.º Acordar, por su propia iniciativa o por la del Consejo de Administración de la Caja, las reformas que estime conveniente introducir en las presentes Estatutos.

2.º Aprobar el Reglamento interior de la Caja y el de las Sucursales que proponga el Consejo de Administración, así como las modificaciones que éste acuerde introducir en los mismos.

3.º Autorizar la creación de Sucursales de la Caja que en concepto de generales tengan un gasto anual superior a 10,000 pesetas, y la fusión de una Caja de

Ahorros local con la Caja Provincial, así como la cesación de ésta y la clausura de aquéllas.

Las autorizaciones y aprobaciones de este número y del anterior se entenderán concedidas si al mes de notificado el acuerdo a la Diputación ésta no resuelve en ningún sentido, según se previene en el artículo 46 de estos Estatutos.

4.º Nombrar el Consejo de Administración de la Caja Provincial y el de las Sucursales que puedan crearse.

5.º Autorizar a la Caja, en casos de fuerza mayor y por acuerdo publicado en el *Boletín Oficial*, para no efectuar reembolsos que excedan mensualmente del 5 por 100 del saldo de cada cuenta, a excepción de aquéllas cuyo saldo no exceda de 1,000 pesetas, a las cuales deberá reintegrar 50 pesetas por quincena.

6.º Nombrar al Director Gerente de la Caja y acordar su remoción, señalando la clase de fianza que ha de prestar, cuya cuantía será de 25,000 pesetas.

SECCIÓN 2.ª

Consejo de Administración

Art. 49. El régimen y administración de la Caja estará a cargo de un Consejo de Administración elegido por la Excma. Diputación y compuesto de quince señores Consejeros, de los cuales nueve serán Diputados provinciales y seis extraños a la Diputación y residentes en la Provincia.

Los Consejeros serán reelegibles, pero sólo con el carácter con que vengán desempeñando sus cargos. Éstos serán honoríficos y gratuitos, excepto el de Secretario, que lo será también de la Comisión Permanente, sin voto, y podrá ser retribuido.

La retribución que se le fije no podrá exceder de 3,000 pesetas anuales.

Art. 50. La duración del cargo será de dos años, efectuándose la renovación por mitad cada año en el primer período semestral de sesiones de la Diputación,

La Diputación cubrirá las vacantes extraordina-

rias, y los designados se subrogarán para el turno de salidas en el lugar de aquéllos a quienes reemplazaren.

ART. 51. El Consejo tendrá un Presidente, un Vicepresidente y un Secretario, elegidos por el mismo.

El Presidente será elegido de entre los Consejeros que reunan la calidad de Diputado.

ART. 52. El Consejo se reunirá cuando menos una vez al mes, dentro de la segunda quincena del mismo, y siempre que el Presidente, la Comisión Permanente o tres o más Consejeros lo estimen oportuno; siendo precisa la concurrencia de ocho o más Consejeros para que los acuerdos que se adopten sean válidos.

Los acuerdos se tomarán por mayoría de votos de los presentes. En caso de empate será decisivo el voto del Presidente o, en su defecto, el del Vicepresidente.

ART. 53. Al Consejo corresponde:

1.º Asumir la representación de la Caja.

2.º Redactar el Reglamento interior de la Caja, así como los de las Sucursales que la misma establezca, para someterlos a la aprobación de la Excelentísima Diputación.

3.º Dictar cuantas disposiciones conceptúe necesarias para el cumplimiento de los Estatutos y Reglamentos.

4.º Fijar el número, clases, sueldos, obligaciones y responsabilidades de los empleados, respetando los cargos estatutarios, y nombrarlos y removerlos, a excepción del Director.

También fijará la retribución que pueda percibir el Secretario del Consejo, dentro de la limitación fijada en el artículo 49.

5.º Acordar las menciones honoríficas, ascensos y recompensas a los empleados que a su juicio lo merezcan.

6.º Determinar el momento oportuno para la puesta en práctica de las diversas operaciones que ha de realizar la Caja, según lo dispuesto en el capítulo III de los presentes Estatutos.

7.º Establecer, dentro del 40 por 100 de los beneficios anuales, la cuantía y clase de los premios a

otorgar a las libretas de Ahorro escolar y a los Profesores que las expendan; así como el modo y forma de repartir a los imponentes poseedores de las otras clases de libretas la cantidad restante después de hecha aquella deducción.

8.º Acordar de por sí la apertura o clausura de Sucursales cuyos gastos no sean superiores a 10,000 pesetas anuales, así como las de las Agencias en las localidades de la Provincia que estime oportunas, dando cuenta de ello a la Excma. Diputación, a la cual, de todos modos, deberá someterse la aprobación del Reglamento que haya de regir la Sucursal, en la forma y términos que determinan el número 2.º y el párrafo 2.º del número 3.º del artículo 48.

9.º Establecer bases de inteligencia entre la Caja Provincial y Cajas de Ahorro locales existentes, así como proponer a la Excma. Diputación la fusión de éstas con aquélla.

10. Acordar la inversión de capitales impuestos y recursos disponibles, dentro de los límites y proporciones establecidos en el artículo 37 de los presentes Estatutos. En consecuencia, el Consejo determinará la clase y cuantía de los valores que han de constituir la cartera, las condiciones en que debe efectuar la Caja los préstamos, fijar sus garantías, interés que han de devengar, sus plazos y las demás condiciones.

11. Abrir cuentas de crédito, pignorar valores y acordar las operaciones necesarias para allegar recursos.

12. Abrir cuentas corrientes a nombre de la Caja y proveer a la custodia de los caudales y valores.

13. Aprobar el presupuesto y cuenta de los gastos de administración, y examinar y aprobar o modificar, para su publicación y circulación, la Memoria anual de la Caja.

14. Ejercer las iniciativas y hacer las propuestas en asuntos de la competencia de la Diputación, a excepción de lo dispuesto en el número 4.º del artículo 48.

15. Proponer a la Diputación una terna de nombres para el nombramiento de Director.

Las atribuciones señaladas son enunciativas y no limitativas, pues cuanto concierne a la administración de la Caja es de la competencia del Consejo, salvo las facultades que la Diputación se reserva.

ART. 54. Los acuerdos del Consejo de Administración, salvo las facultades que la Diputación se reserva en los números 2.º y 3.º del artículo 48 de los presentes Estatutos, son inmediatamente ejecutivos.

SECCIÓN 3.ª

Comisión Permanente

ART. 55. Para ejecutar sus acuerdos y para inspeccionar las operaciones todas de la Caja, el Consejo nombrará de su seno una Comisión Permanente, compuesta de un Consejero Diputado, que ejercerá la Presidencia, y dos de los seis extraños a la Corporación.

La duración de estos cargos será la que para los miembros del Consejo de Administración establece el artículo 50.

La Comisión Permanente se reunirá cuantas veces estime conveniente, siendo válidos los acuerdos adoptados por dos de los Consejeros.

Éstos percibirán una dieta de 20 pesetas por cada sesión a que concurran; pero la suma de dietas a percibir en un año no podrá exceder de 3,600 pesetas.

ART. 56. Las atribuciones y deberes de la Comisión Permanente serán:

1.º Cumplir y hacer cumplir puntualmente las disposiciones de los Estatutos, Reglamentos y acuerdos del Consejo.

2.º Inspeccionar todos los servicios y subsanar de momento las deficiencias que se observen, proponiendo al Consejo la adopción de todas aquellas medidas que estime pertinentes.

3.º Estudiar las inversiones y proponer al Consejo las compras y ventas de valores y cuantas operaciones estime convenientes a los intereses de la Caja.

4.º Intervenir en los arqueos que se efectúen,

tanto de metálico como de valores, cuando y como lo estime conveniente.

Obligatoriamente efectuará uno al mes en el día que tenga por conveniente, inventariando las existencias de efectivo y valores.

5.º Resolver los asuntos urgentes o que no sean de tal importancia que merezcan la reunión del Consejo.

6.º Disponer, de acuerdo con el Director Gerente, los fondos que se han de reservar o se han de destinar a las Agencias para las atenciones imprevistas.

7.º Proponer al Consejo todas aquellas medidas que tiendan al fomento del ahorro y al desenvolvimiento de la Caja.

SECCIÓN 4.ª

Del Presidente del Consejo de Administración

ART. 57. El Presidente es el Ordenador de pagos, y en tal concepto firmará los libramientos con cargo al presupuesto de la Caja.

ART. 58. También es de su competencia:

1.º Convocar al Consejo, dirigir sus deliberaciones, comunicar sus acuerdos y velar por su puntual ejecución.

2.º Asistir a los arqueos, y acordarlos cuando lo tenga por conveniente.

3.º Ejercer la suprema inspección sobre todos los servicios de la Caja.

SECCIÓN 5.ª

Del Secretario del Consejo de Administración

ART. 59. Son atribuciones y deberes del Secretario:

1.º Preparar los asuntos de que deba darse cuenta al Consejo o a la Comisión Permanente.

2.º Asistir con voz, pero sin voto, a las sesiones de la Comisión Permanente.

3.º Redactar las actas del Consejo y de la Comisión Permanente.

4.º Extender las comunicaciones e informes, formar las nóminas y haberes del personal, y llevar el registro de entradas y salidas.

5.º Ordenar y cuidar del Archivo Biblioteca y de lo demás que acuerde el Consejo.

CAPÍTULO X

DEL DIRECTOR GERENTE

ART. 60. El Director Gerente es el Jefe inmediato de las Oficinas y dependencias del establecimiento.

ART. 61. Sus atribuciones y deberes son:

1.º Dirigir todo el servicio de administración, contabilidad, movimiento y custodia de fondos y valores, con sujeción a los Estatutos, Reglamentos y acuerdos del Consejo y de la Comisión Permanente.

2.º Llevar la firma del establecimiento y autorizar los actos y los contratos que se celebren a su nombre.

Sin embargo, el Consejo puede delegar su representación, para determinados actos o contratos, en uno o más Consejeros.

3.º Ejercer todas las acciones judiciales y extrajudiciales que competan a la Caja, y representarla también cuando sea demandada.

4.º Observar con atención el movimiento de las existencias en caja y las oscilaciones de la cartera, para proponer, con oportunidad, las medidas conducentes a mantener constantemente el establecimiento en una situación sólida y desahogada.

5.º Ejercer una constante inspección sobre todos los servicios para asegurarse de la exactitud con que se prestan.

6.º Cuidar de la puntual asistencia de los empleados, disponer horas extraordinarias, corregir las faltas leves y poner en conocimiento del Consejo las graves.

7.º Conceder licencias hasta quince días por causas justificadas, y proponer las recompensas y los ascensos a los empleados que a su juicio lo merezcan.

8.º Asistir con voz, pero sin voto, a las sesiones del Consejo y de la Comisión Permanente, y asistir también a los arqueos.

9.º Preparar y firmar los balances y estados de imposiciones y reintegros, y dar cuenta de ellos a la reunión mensual del Consejo, con las explicaciones convenientes.

10. Proponer al Consejo y a la Comisión Permanente los acuerdos que estime procedentes para la buena marcha del establecimiento.

ART. 62. Los títulos nominativos que la Caja de Ahorros adquiera, y los valores o fondos que tenga en depósito o cuenta corriente en cualquier Banco, figurarán a nombre de la Caja Provincial de Ahorros.

Pero para disponer de esos valores o fondos, o hacer uso de las cuentas de crédito, el mandamiento del Director, registrado por el Contador, deberá ser autorizado con el visto bueno de cualquiera de los Vocales de la Comisión Permanente.

ART. 63. Las interinidades por muerte, enfermedad, ausencia o remoción del cargo de Director, o por cualquiera otra causa, las proveerá el Consejo.

CAPÍTULO XI

DE LAS OFICINAS Y EMPLEADOS

ART. 64. Los servicios establecidos en la Oficina central se distribuirán en las dos secciones de Caja y Contaduría.

SECCIÓN 1.ª

Caja

ART. 65. Es de la incumbencia del Cajero ha-

cerse cargo de los ingresos, custodiar los valores y fondos que se reservan en la Caja, y efectuar los pagos debidamente ordenados.

ART. 66. La Caja se divide en Caja de reserva y Caja ordinaria.

La de reserva, cuyo objeto es guardar los valores y el metálico que excede de las atenciones previstas, tendrá tres llaves que estarán, una en poder del Presidente de la Comisión Permanente, otra la tendrá el Director Gerente y la otra el Cajero. La diaria estará en poder del Cajero.

ART. 67. El Cajero prestará una fianza de 10,000 pesetas a satisfacción del Consejo.

SECCIÓN 2.^a

Contaduría

ART. 68. La Contaduría tiene a su cargo la sección de Cuenta y razón y la intervención de los fondos de la Caja.

En tal concepto registra las entradas y salidas de los fondos, hace los asientos necesarios de los libros que lleva al efecto, y prepara los presupuestos y cuentas que han de ser sometidos al Consejo.

CAPÍTULO XII

ART. 69. En caso de disolución de la Caja, se liquidarán y abonarán todas sus deudas y obligaciones, y el remanente pasará a la Diputación para que lo invierta en obras de beneficencia de carácter provincial. Si hubiere déficit, se hará cargo del mismo la Excm. Diputación.

DISPOSICIÓN TRANSITORIA

1.º Aprobados que sean los presentes Estatutos, el primer Consejo de Administración que nombre la Diputación se renovará por mitad, en el primer pe-

ríodo semestral de sesiones que efectúe la misma en el año 1917, sea cual fuere la fecha en que los Consejeros fueron nombrados.

Un previo sorteo verificado por el propio Consejo determinará los nombres de los siete Consejeros que en dicha fecha deben cesar; y, manifestado el resultado a la Diputación, hará ésta los nombramientos oportunos, guardando siempre la proporcionalidad establecida en el artículo 49.

A partir de la fecha del año 1917 entrará en todo su vigor el artículo 50, y, por consiguiente, en el año 1918 se procederá a la renovación de los ocho Consejeros restantes que queden del presente Consejo; y así se procederá sucesivamente.

2.º La mitad restante que quede del Consejo posesionará en sus cargos a los Consejeros que estatutariamente vaya nombrando la Diputación; y hasta que la posesión tenga lugar, la cual por ningún concepto podrá demorarse más de un mes de acordado y notificado el nombramiento, los antiguos Consejeros continuarán en el desempeño de sus cargos.

RF-10-1